
มาตรฐานเครื่องยนต์ดีเซลขับเคลื่อน
เครื่องสูบน้ำดับเพลิง
(Diesel Engine Fire Pump Drivers)

มยพ. 8115-52
กรมโยธาธิการและผังเมือง
กระทรวงมหาดไทย

มาตรฐานเครื่องยนต์ดีเซลขับเคลื่อนเครื่องสูบน้ำดับเพลิง

1. วัตถุประสงค์และขอบข่าย

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 การกำหนดคุณสมบัติด้านอักษิณของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานในประเทศไทยนี้ จัดทำเพื่อเป็นแนวทางในการควบคุมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ให้มีการออกแบบ ติดตั้ง และทดสอบผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานและสามารถใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.2 มาตรฐานนี้ให้การรับรองเครื่องยนต์ดีเซลขับเคลื่อนเครื่องสูบน้ำดับเพลิงที่จ่ายน้ำให้กับระบบดับเพลิงด้วยน้ำ เครื่องยนต์ดีเซลต้องมีการเพิ่มอายุการใช้งานเพื่อรองรับการทำงานระหว่างเหตุฉุกเฉินได้อย่างน่าเชื่อถือโดยมีพิคัดกำลังและความเร็วรอบที่กำหนด แม้ว่าจะไม่ได้ใช้งานเป็นเวลานาน

1.2 ขอบข่าย

1.2.1 มาตรฐานนี้รวมไปถึงการกำหนดคุณลักษณะและความต้องการด้านการออกแบบและสมรรถนะที่ต้องการสำหรับเครื่องยนต์ดีเซลขับเคลื่อนเครื่องสูบน้ำดับเพลิง

1.2.2 การรับรองตามมาตรฐานนี้เจตนาเพื่อบ่งชี้ว่าผลิตภัณฑ์นี้เป็นไปตามเงื่อนไขของสมรรถนะ ความปลอดภัยและคุณภาพ เหมาะสำหรับการปกป้องทรัพย์สิน

2. นิยาม

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรฐานนี้ ให้ใช้ความหมายของศัพท์ต่าง ๆ ดังนี้ นอกจากกรณีระบุไว้เป็นอย่างอื่น

“กำลังสูงสุด (Maximum Power)” หมายถึง กำลังที่ได้สูงสุดที่รอบความเร็วที่ต้องการเพื่อขับเครื่องสูบน้ำให้ได้ตามความเร็วพิคัด ที่จุดใด ๆ บนเส้นกราฟสมรรถนะ ไปจนสุดความสามารถของเครื่องสูบน้ำ

“ข้อต่อยืดหยุ่นได้ (Flexible Coupling)” หมายถึง อุปกรณ์ที่ใช้ต่อเพลาคับหรืออุปกรณ์ส่งผ่านแรงบิดจากต้นกำลังไปยังเครื่องสูบน้ำดับเพลิง ที่ยอมให้มีการเอียงกัน หรือการตั้งแนวแกนคลาดเคลื่อนเล็กน้อยเกิดขึ้นได้ ตามค่าที่ผู้ผลิตเครื่องสูบน้ำและผู้ผลิตข้อต่อยืดหยุ่นกำหนด

“เครื่องยนต์ดีเซล (Diesel Engine)” หมายถึง เครื่องยนต์สันดาปภายในที่การจุดระเบิดของเครื่องยนต์เกิดจากความร้อนที่เกิดจากการอัดตัวของอากาศเพื่อให้เกิดการเผาไหม้

“ชุดเครื่องสูบน้ำดับเพลิง (Fire Pump Package)” หมายถึง อุปกรณ์ประกอบสำเร็จที่ประกอบด้วย เครื่องสูบน้ำดับเพลิง ต้นกำลังขับเคลื่อน ชุดควบคุม และอุปกรณ์เกี่ยวเนื่อง

“เพลาส่งกำลัง (Line Shaft)” หมายถึง เปลาที่ส่งผ่านกำลังจากต้นกำลังไปสู่เพลาคับของเครื่องสูบน้ำ

“ภาระเต็มพิกัด (Full Load)” หมายถึง ภาระบนเครื่องวัดกำลังม้าที่เครื่องยนต์ให้กำลังออกมาสูงสุดอย่างต่อเนื่อง ที่ความดันอากาศและอุณหภูมิที่ระบุไว้

“ระบบควบคุมเครื่องสูบน้ำดับเพลิง (Fire Pump Controller)” หมายถึง อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการควบคุมการเริ่มเดินเครื่อง การหยุดเครื่อง รวมไปถึงการตรวจสอบการทำงานและสถานะระหว่างเดินเครื่อง เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานนี้

“ระบบระบายความร้อนไอดี (After Cooler)” หมายถึง อุปกรณ์แลกเปลี่ยนความร้อนชนิดหนึ่งที่เป็นตัวลดอุณหภูมิอากาศที่ออกมาจากเทอร์โบ โดยอากาศที่มีความร้อนสูงจะไหลผ่านอุปกรณ์ที่มีน้ำหล่อเย็นเพื่อลดความร้อนให้อากาศก่อนที่จะถูกป้อนเข้าสู่เครื่องยนต์

“อุปกรณ์ควบคุมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Control)” หมายถึง เครื่องยนต์ที่มีระบบกล่องสมองกลควบคุม (Electronic Control Module, ECM) เพื่อควบคุมกระบวนการฉีดจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงต้องมีชุดควบคุมสองชุดติดตั้งอย่างถาวรลงบนเครื่องยนต์ ซึ่งอาจสามารถสั่งให้เครื่องเริ่มทำงาน หรือเริ่มทำงานซ้ำโดยใช้กล่องควบคุมอันไหนก็ได้ ในกรณีที่กล่องควบคุมหลักเกิดการขัดข้อง

3. มาตรฐานอ้างอิง

3.1 มาตรฐานที่ใช้อ้างอิงในส่วนนี้ประกอบด้วย

3.1.1 มาตรฐานการป้องกันอัคคีภัย ของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย

3.1.2 NFPA 20, Standard for the Installation of Stationary Pumps for Fire Protection, 2007 Edition

4. มาตรฐานการทดสอบ

4.1 คุณลักษณะผลิตภัณฑ์

4.1.1 เครื่องยนต์ที่ใช้ในการขับเครื่องสูบน้ำดับเพลิงต้องเป็นเครื่องยนต์ดีเซล 4 จังหวะมีกำลังขับเคลื่อนไม่ต่ำกว่าที่ระบุไว้ที่ความเร็วไม่เกิน 3,000 รอบต่อนาที กำลังขับเคลื่อน (Brake Horse Power) ของเครื่องยนต์ต้องสูงกว่ากำลังขับเคลื่อนที่เครื่องสูบน้ำต้องการสูงสุดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 เครื่องยนต์ต้องสร้างตามมาตรฐานหรือข้อกำหนดและได้รับการทดสอบตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานนี้และได้รับการรับรองจากสถาบันทดสอบที่น่าเชื่อถือ

4.1.2 ข้อกำหนดและอุปกรณ์ประกอบอื่น ๆ ของชุดเครื่องยนต์ดีเซลมีดังนี้

- (1) ข้อต่อ (Coupling) การต่อเครื่องยนต์กับเครื่องสูบน้ำใช้ข้อต่อยูรีเทนชนิดยืดหยุ่น (Urethane Flexible Coupling) มีค่า Deflection ไม่มากกว่าที่ผู้ผลิตรายละไว้ขณะใช้งาน และมีค่าแฟคเตอร์ (Service Factor) ไม่ต่ำกว่า 1.5 และต้องมีฝาครอบป้องกัน
- (2) กัลป์วานอร์ (Governor) สำหรับปรับรอบของเครื่องยนต์ให้เปลี่ยนแปลงไม่เกินร้อยละ 10 ที่ทุกสภาวะการทำงานของเครื่องสูบน้ำ และสามารถช่วยคงความเร็วรอบของเครื่องยนต์ได้ที่ rate speed เมื่อเครื่องสูบน้ำใช้กำลังสูงสุด

- (3) อุปกรณ์หยุดเครื่องยนต์ (Govern Speed Shut-Down Device) สำหรับหยุดเครื่องยนต์เมื่อความเร็วของเครื่องยนต์เกินร้อยละ 20 ของ Rated Speed และมีอุปกรณ์รีเซ็ตด้วยมือ ประกอบพร้อมไฟสัญญาณแสดงว่าเครื่องยนต์ทำงานที่ความเร็วรอบสูงเกินที่แผงควบคุมเครื่องยนต์ ไฟสัญญาณจะดับเมื่อรีเซ็ตด้วยมือ มีการติดตั้งอุปกรณ์วัดรอบพร้อมหน้าปัทม์ เพื่อแสดงรอบของเครื่องยนต์
- (4) มาตรการชั่วโมงการทำงานสำหรับนับทุกชั่วโมงการทำงานของเครื่องยนต์
- (5) มาตรการแรงดันน้ำมันหล่อลื่นสำหรับแสดงความดันของน้ำมันหล่อลื่น
- (6) มาตรการอุณหภูมิน้ำมันหล่อลื่นสำหรับแสดงอุณหภูมิของน้ำในหม้อน้ำ
- (7) แผงควบคุมเครื่องยนต์ ประกอบด้วยแผงสำหรับติดตั้งเกจต่าง ๆ หลอดสัญญาณและชุดสตาร์ทเตอร์เครื่องยนต์ การเดินสายภายในแผงควบคุมทำสำเร็จมาจากโรงงานผู้ผลิต
- (8) แบตเตอรี่และเครื่องประจุ สำหรับสตาร์ทเครื่องยนต์ต้องประกอบด้วยแบตเตอรี่จริง 1 ชุด และสำรอง 1 ชุด มีกำลังพอที่จะหมุนเพลาค้อเหวี่ยงให้ได้รอบที่ผู้ผลิตแนะนำเป็นเวลานาน 6 นาที ที่ 40 องศาเซลเซียส
- (9) ระบบระบายความร้อนของเครื่องยนต์ เป็นแบบระบายความร้อนด้วยน้ำแบบระบบปิด ประกอบด้วยเครื่องสูบน้ำระบายความร้อนขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์เองและอุปกรณ์แลกเปลี่ยนความร้อนพร้อมระบบท่อระบายความร้อนซึ่งประกอบด้วย ตะแกรงกรอง (Strainer) เรกกูเลเตอร์ โซลินอย์วาล์ว วาล์วทางผ่าน และวาล์วบริการ
- (10) ท่อไอเสียจากเครื่องยนต์ ใช้ท่อเหล็กชุบสังกะสีชนิดไม่มีตะเข็บมีขนาดตามที่ผู้ผลิตแนะนำ ท่อไอเสียต่อยาวเกิน 4.5 เมตร ต้องขยายขนาดออกอีกหนึ่งขนาดทุก ๆ ความยาวที่เกินไปอีก 15 เมตร การต่อท่อไอเสียเข้ากับเครื่องยนต์ให้ต่อกับท่ออ่อนเหล็กกล้าไร้สนิม พร้อมติดตั้งฉนวนป้องกันเสียง ท่อไอเสียต้องหุ้มด้วยฉนวนเคลือบซีเมนต์ซิลิเกตหนา 40 มิลลิเมตร แล้วหุ้มทับด้วยปลอกอลูมิเนียมหนา 0.6 มิลลิเมตร
- (11) ถังน้ำมันดีเซล ทำด้วยเหล็กหนาไม่น้อยกว่า 3.57 มิลลิเมตร มีขนาดบรรจุพอสำหรับเก็บน้ำมันใช้ในการวิ่งเครื่องยนต์ดีเซลได้อย่างน้อย 8 ชั่วโมง และไม่น้อยกว่า 378.62 ลิตร(100 แกลลอน) ติดตั้งอยู่เหนือดินมีทางน้ำมันเข้า ที่ระบายน้ำมัน ท่อระบายอากาศ กระจกช่องมอง สำหรับดูระดับน้ำมันครบชุด

4.2 การออกแบบ

4.2.1 ทั่วไป

ข้อกำหนดในการออกแบบเครื่องยนต์ดีเซล ต้องเป็นแบบที่ได้มาตรฐาน มีรายละเอียดตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในข้อที่ 4.1 มีขนาดตามที่กำหนดไว้ในแบบต้องเป็นเครื่องยนต์ที่ทางโรงงานผู้ผลิตเครื่องสูบน้ำดับเพลิงประกอบสำเร็จมาจากโรงงาน สามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติพร้อมด้วยส่วนประกอบต่าง ๆ ไม่น้อยกว่าต่อไปนี้

- (1) เครื่องควบคุมด้วยมือในยามฉุกเฉินพร้อมส่วนประกอบ
- (2) ระบบหล่อเย็น เครื่องควบคุมความดัน ตะแกรงกรอง ท่อทางผ่านและส่วนประกอบที่จำเป็น
- (3) ข้อต่อท่อไอเสียแบบท่ออ่อน
- (4) หม้อเก็บเสียงจากท่อไอเสีย
- (5) หม้อแบตเตอรี่แบบตะกั่วและกรด 1 ชุด (2 ลูก)
- (6) น้ำมันเชื้อเพลิงต้องมีสำรองไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของถังบรรจุ และมีหลอดแก้วสำหรับอ่านระดับน้ำมันในถัง และถังน้ำมันจะต้องตั้งอยู่บนขาตั้งซึ่งวางอยู่บนพื้นอย่างมั่นคง และต้องมีขอบเขื่อนรองรับการรั่วไหลได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 110 ของขนาดถังบรรจุขนาดใหญ่ที่สุด

4.2.2 อุปกรณ์ควบคุมและอุปกรณ์ประกอบ

ผู้ผลิตต้องทำการติดตั้งอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ ลงบนแผงหน้าปัดที่ยึดติดบนเครื่องยนต์อย่างน้อยดังรายการต่อไปนี้

- 4.2.2.1 มาตรวัดความเร็วรอบเครื่องยนต์ เพื่อวัดความเร็วรอบเครื่องยนต์ กรณีมาตรวัดความเร็วรอบเครื่องยนต์ไม่มีมาตรวัดเวลาชั่วโมงการทำงาน ต้องทำการติดตั้งมาตรวัดชั่วโมงการทำงานเพิ่มด้วย
- 4.2.2.2 มาตรวัดแรงดันน้ำมันเครื่องเพื่อวัดแรงดันน้ำมันหล่อลื่นเครื่องยนต์
- 4.2.2.3 เครื่องยนต์ที่ระบายความร้อนด้วยน้ำต้องทำการติดตั้งมาตรวัดอุณหภูมิน้ำหล่อเย็นของเครื่องยนต์
- 4.2.2.4 มาตรวัดกระแสประจุแบตเตอรี่และมาตรวัดสถานะการประจุไฟแบตเตอรี่ เพื่อคูทิศทางและสถานะการไหลของกระแสในระบบประจุไฟเข้าแบตเตอรี่
- 4.2.2.5 กรณีไม่ได้ติดตั้งตู้ควบคุมไว้กับเครื่องยนต์ ให้ทำการติดตั้งสวิทช์ควบคุม ไฟแสดงสถานะของเครื่องยนต์ และอุปกรณ์ควบคุมต่าง ๆ ไว้บนแผงหน้าปัดเครื่องยนต์ด้วยการติดตั้งต้องยึดติดแน่นบนเครื่องยนต์ บนตำแหน่งที่ไม่กีดขวาง อยู่ใกล้กับชิ้นส่วนที่เคลื่อนไหว และก่อให้เกิดอันตรายกับผู้ใช้งาน และการติดตั้งต้องทำการป้องกันแผงหน้าปัดจากการสั่นสะเทือน ความร้อน และความเสียหายทางกลด้วย

- (1) เครื่องยนต์ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ต้องมีการติดตั้งตัวควบคุมรอบ (Speed Governor) เพื่อรักษาความเร็วรอบเครื่องยนต์ให้อยู่ภายในความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 10 จากค่าที่ตั้งไว้
- (2) ต้องทำการติดตั้งตัวตัดการทำงานของเครื่องยนต์เมื่อหมุนเร็วเกินค่าที่กำหนดเพื่อตัดการทำงานของเครื่องยนต์เมื่อทำงานเกินร้อยละ 120 ของรอบการทำงานที่ตั้งไว้จากโรงงาน โดยต้องทำการติดตั้งอุปกรณ์รีเซ็ตด้วยมือด้วย ก่อนทำการเริ่มเดินเครื่องใหม่ด้วย
- (3) ระบบหล่อเย็นเครื่องยนต์ต้องทำการติดตั้งสวิทช์ตรวจสอบอุณหภูมิเครื่องยนต์สูงเกินด้วย โดยสวิทช์ต้องทำงานเมื่อเครื่องยนต์มีระดับอุณหภูมิสูงเกินที่มีสาเหตุจากการระบายความร้อนไม่เพียงพอ
- (4) สวิทช์ตรวจแรงดันน้ำมันเครื่องต่ำเกินพิกัด ต้องทำงานเมื่อระดับแรงดันของน้ำมันเครื่องไม่เพียงพอต่อการหล่อลื่นเครื่องยนต์
- (5) คันเร่งด้วยมือพร้อมอุปกรณ์ล็อคตำแหน่ง เพื่อให้สามารถปรับตั้งรอบการทำงาน of เครื่องยนต์ได้
- (6) สวิทช์ตรวจวัดรอบการหมุนเครื่องยนต์ (Speed Sensitive Switch) เพื่อตัดการทำงาน of ระบบเริ่มเดินเครื่องยนต์
- (7) ระบบการจัดการการใช้เชื้อเพลิงด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Fuel Management Controls) โดยต้องมีอุปกรณ์ควบคุมสองชุด เพื่อให้เครื่องยนต์สามารถทำงานได้ เมื่ออุปกรณ์หลักเกิดการขัดข้อง

4.2.3 ระบบการเริ่มเดินเครื่อง

- 4.2.3.1 เครื่องยนต์ที่ใช้ระบบเริ่มเดินเครื่องด้วยระบบไฟฟ้าต้องมีความสามารถในการจุดเพลลาข้อเหวี่ยงเป็นเวลาอย่างน้อย 6 นาที (โดยการจุดเพลลาข้อเหวี่ยงต่อเนื่อง 15 วินาที สลับกับพัก 15 วินาที ซ้ำกัน 12 รอบ) ที่อุณหภูมิแวดล้อม 4.5 องศาเซลเซียส การยกเลิกการจุดเพลลาข้อเหวี่ยงนี้ต้องทำโดยการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจวัดรอบการหมุนของเครื่องยนต์เข้ากับระบบควบคุมอัตโนมัติ โดยระบบควบคุมอัตโนมัติต้องยอมให้สามารถเริ่มเดินเครื่องได้ด้วยมือในกรณีฉุกเฉิน
- 4.2.3.2 ผู้ผลิตต้องระบุขนาดพิกัดของอุปกรณ์เริ่มเดินเครื่องเสริม เช่น ขนาดความจุของแบตเตอรี่ เป็นต้น
- 4.2.3.3 โดยระบบการเริ่มเดินเครื่องนี้ต้องมีระบบทางเลือกสำรอง ดังนั้นต้องมีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเริ่มเดินเครื่องทั้งหมดสองชุด โดยต้องมีระบบการตรวจสอบการทำงาน

ของระบบการเริ่มเดินเครื่องทางเลือกโดยเลือกที่จะใช้แบตเตอรี่ลูกใดทำการเริ่มเดินเครื่อง ตัดสินโดยตรวจวัดสถานะว่าอุปกรณ์ชุดใดมีระดับการจู่โจมสูงกว่า

4.2.3.4 นอกจากนี้ต้องมีระบบการเริ่มเดินเครื่องในกรณีฉุกเฉิน โดยวิธีเริ่มเดินเครื่องด้วยมือ อุปกรณ์จ่ายไฟจากแบตเตอรี่ต้องเป็นแบบที่สามารถเริ่มทำงานด้วยมือได้ด้วยและเป็นแบบสวิตช์สับ (Snap Action Type) วาล์วทั้งหมดในเครื่องยนต์ต้องสามารถสั่งให้ทำงานด้วยมือได้ หรือต้องมีวาล์วทางผ่านที่ทำงานด้วยมือ

4.2.4 ระบบการประจุไฟ

ระบบการเริ่มเดินเครื่องทั้งหมดต้องเป็นแบบสามารถประจุไฟฟ้าได้ ทั้งแบบการประจุขณะเครื่องยนต์ทำงาน และอุปกรณ์ประจุภายนอก โดยระบบการประจุต้องคงสถานะการประจุไฟเต็มให้กับแหล่งสำรองพลังงานตลอดเวลา

4.2.5 ระบบหล่อเย็น

ระบบการหล่อเย็นต้องรักษาระดับอุณหภูมิทำงานของเครื่องยนต์ได้โดยอัตโนมัติ โดยอุปกรณ์การควบคุมอุณหภูมิของเครื่องยนต์ต้องออกแบบให้สามารถระบายความร้อนได้สูงสุดในกรณีที่อุปกรณ์ล้มเหลว ผู้ผลิตเครื่องยนต์ต้องระบุช่วงอุณหภูมิที่เหมาะสมกับการทำงานของเครื่องยนต์ด้วย

4.2.5.1 ระบบการหล่อเย็นด้วยน้ำ

- (1) ระบบการหล่อเย็นด้วยน้ำต้องมีระบบหลักเป็นระบบปิด โดยความร้อนจากระบบหลักต้องส่งผ่านไปยังระบบที่สอง เช่น ระบบการถ่ายเทความร้อนด้วยวงจรระบบความร้อนด้วยน้ำดิบ หรือระบบการระบายความร้อนด้วยหม้อน้ำ วาล์วน้ำชนิดเทอร์โมสแตท (Thermostat) สามารถใช้ได้ในช่วงระบายความร้อนแบบปิด และสามารถเปลี่ยนได้ ระบบระบายความร้อนหลักต้องมีช่องเปิดให้สามารถเติมเพิ่มหรือตรวจสอบระดับน้ำได้ ควรติดตั้งหม้อพักน้ำเพื่อลดการสูญเสียน้ำหล่อเย็น เนื่องจากการขยายตัวทางความร้อนและการหดตัว และผู้ผลิตควรระบุปริมาณน้ำยาเติมหม้อน้ำและระยะเวลาเปลี่ยนถ่ายเพื่อการป้องกันเครื่องยนต์สูงสุด
- (2) กรณีใช้สายพานวี (V) ในการส่งกำลังขับเคลื่อนหมุนเวียนน้ำหล่อเย็น ต้องมีสายพานอย่างน้อยสองชุดในการส่งกำลัง หรือถ้าเป็นสายพานเส้นเดียว ต้องเป็นแบบร่องวี (V) สองร่องขึ้นไปและต้องติดตั้งแผ่นบังป้องกันอันตรายจากชิ้นส่วนเคลื่อนไหว
- (3) กรณีใช้น้ำดิบในการระบายความร้อนให้กับน้ำหล่อเย็น ผู้ผลิตต้องจัดทำกราฟแสดงอัตราการไหลที่ต้องการและแรงดัน กับอุณหภูมิของน้ำดิบในแต่ละความเร็วรอบเครื่องด้วยท่อขาออกของน้ำดิบต้องมีขนาดใหญ่กว่าท่อด้านขาเข้า

อย่างน้อยหนึ่งขนาด ซึ่งมาตรฐานนี้ต้องใช้กับระบบระบายความร้อนให้อดีจากเทอร์โบด้วย

- (4) ระบบการระบายความร้อนเสริม เช่นระบบระบายความร้อนให้น้ำมันเครื่องและระบบระบายความร้อนให้อากาศเข้าเครื่อง สามารถใช้ได้ถ้าระบบเหล่านี้ใช้น้ำดิบร่วมกับระบบหล่อเย็นหลักของเครื่องยนต์ ระบบระบายความร้อนให้อดีจากเทอร์โบสามารถใช้น้ำดิบในการหล่อเย็นแยกต่างหากจากระบบอื่นได้

4.2.5.2 ระบบระบายความร้อนด้วยอากาศ

- (1) ความร้อนจากระบบระบายความร้อนหลักต้องส่งผ่าน โดยตรงสู่บรรยากาศผ่านทางหม้อน้ำ พัดลมที่ใช้กำลังขับเคลื่อนจากเครื่องยนต์ และระบบปั๊มหมุนเวียนน้ำหล่อเย็น โดยชิ้นส่วนเคลื่อนไหวได้ต่าง ๆ ต้องทำแผ่นป้องกันอันตรายด้วย
- (2) ระบบระบายความร้อนเสริม เช่น ระบบระบายความร้อนให้น้ำมันเครื่อง และระบบระบายความร้อนให้อดีจากเทอร์โบสามารถใช้ได้หากใช้อากาศระบายความร้อนร่วมกับระบบระบายความร้อนหลัก ทั้งนี้ระบบระบายความร้อนให้อดีจากเทอร์โบสามารถใช้น้ำดิบในการระบายความร้อนได้ แม้ว่าระบบระบายความร้อนหลักจะใช้อากาศ
- (3) ระบบระบายความร้อนหลักต้องมีช่องเปิดให้สามารถเติมเพิ่ม หรือตรวจสอบระดับน้ำได้ ควรติดตั้งหม้อพักน้ำเพื่อลดการสูญเสียน้ำหล่อเย็นเนื่องจากการขยายตัวทางความร้อนและการหดตัว และผู้ผลิตควรระบุปริมาณน้ำยาเติมหม้อน้ำ และระยะเวลาเปลี่ยนถ่ายเพื่อการป้องกันเครื่องยนต์สูงสุด
- (4) การจ่ายอากาศให้เครื่องยนต์และอัตราการระบายอากาศต้องเป็นไปตามมาตรฐานนี้

4.2.6 ระบบหล่อลื่น

เครื่องยนต์ต้องได้รับการติดตั้งระบบการหล่อลื่นแบบมีแรงดันในระบบที่เหมาะสม โดยระบบต้องได้รับกำลังขับโดยตรงจากการทำงานของเครื่องยนต์ และมีระบบการจ่ายน้ำมันและการกรอง ระบบการหล่อลื่นของเครื่องยนต์ต้องไม่มีการรั่วซึม ใส้กรองน้ำมันต้องสามารถเปลี่ยนได้โดยสะดวก หรือถ้าเป็นแบบถาวรต้องสามารถถอดล้างได้โดยสะดวก ต้องมีการจัดเตรียมการตรวจวัดระดับน้ำมันเครื่อง การถ่ายและการเติมน้ำมันเครื่อง ท่อระบายไอน้ำมันเครื่องต้องสามารถต่อข้อต่อไปยังท่อระบายไอระเหยนอกห้องเครื่องสูบน้ำหรือเข้าสู่ใส้กรองอากาศของเครื่องยนต์ได้

4.2.7 ระบบการนำอากาศ

ระบบการดูดอากาศเข้าเครื่องหรือระบบการนำอากาศ ต้องได้รับการติดตั้งไส้กรองอากาศที่เหมาะสมเพื่อป้องกันฝุ่นละอองและสิ่งแปลกปลอมหลุดเข้าสู่เครื่องยนต์ การออกแบบไส้กรองต้องได้รับการออกแบบให้สามารถถอดเปลี่ยนหรือทำความสะอาดได้ง่าย ระบบการดูดอากาศต้องสามารถต่อท่อออกไปดูดอากาศจากภายนอกห้องเครื่องได้เมื่อต้องการ เครื่องยนต์ขับเคลื่อนเครื่องสูบน้ำดับเพลิงแต่ละเครื่องต้องมีระบบดูดอากาศแยกอิสระจากกันตามความเหมาะสม เช่นในห้องเครื่องที่มีเครื่องยนต์หลายชุด ผู้ใช้งานและผู้ทดสอบต้องทำตามคำแนะนำในการเปลี่ยนและการทำความสะอาดไส้กรองจากผู้ผลิต

4.2.8 ระบบไอเสีย

ระบบระบายไอเสียต้องเป็นระบบที่ไม่มีควันหรือไอของก๊าซไอเสียตลอดช่วงอุณหภูมิและแรงดันของก๊าซไอเสีย ระบบต้องได้รับการออกแบบให้มีข้อต่อที่สามารถต่อท่อไอเสียออกไปปล่อยนอกห้องเครื่องและห่างจากระบบการดูดอากาศเข้าเครื่อง ระบบไอเสียต้องเป็นไปตามขนาดที่ผู้ผลิตแนะนำ และป้องกันการนำน้ำให้ไหลมาเข้าห้องเครื่อง ระบบท่อไอเสียต้องได้รับการป้องกัน คุ้มครอง หรือหล่อเย็น โดยผู้ผลิต เพื่อป้องกันการเกิดไฟไหม้ หรือเป็นอันตรายกับผู้ใช้งาน เครื่องยนต์ขับเคลื่อนเครื่องสูบน้ำดับเพลิงแต่ละเครื่องต้องมีระบบไอเสียแยกอิสระจากกัน

4.2.9 ระบบน้ำมันเชื้อเพลิง

4.2.9.1 ระบบน้ำมันเชื้อเพลิงต้องมีการต่อไส้กรองที่สามารถเปลี่ยนได้ง่าย ระบบน้ำมันเชื้อเพลิงต้องปราศจากรอยรั่วซึมตลอดสภาพการทำงานของเครื่องยนต์ และ

- (1) ขนาดข้อต่อน้ำมันต้องเป็นไปตามที่ผู้ผลิตระบุ
- (2) คุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ต้องเป็นไปตามที่ระบุในแผ่นข้อมูลที่ผู้ผลิตกำหนด
- (3) ความจุถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงต้องเป็นไปตามที่ผู้ผลิตแนะนำหรือขึ้นกับสภาพการใช้งาน เช่น รอบการเติมน้ำมันเพิ่ม เป็นต้น

4.2.9.2 เครื่องยนต์แต่ละเครื่องต้องมีท่อน้ำมันเชื้อเพลิงและถังน้ำมันแยกอิสระต่อกัน

4.2.9.3 ท่อน้ำมันเชื้อเพลิงที่เปิดโล่งต้องได้รับการปกป้องจากการหักพับหรือความเสียหายจากการถูกระแทกกระเทือน และได้รับการยึดที่เหมาะสมเพื่อลดการสั่นสะเทือนที่ทำให้สายน้ำมันเกิดการล้าและทำให้ท่อน้ำมันล้นเหลว

4.3 การติดตั้ง

4.3.1 การติดตั้งเครื่องยนต์ดีเซลขับเคลื่อนเครื่องสูบน้ำดับเพลิงต้องตั้งตามคำแนะนำของผู้ผลิต

4.3.2 ข้อกำหนดทั่วไปในการติดตั้งมีดังนี้

- (1) กรณีเป็นเครื่องสูบน้ำดับเพลิงชนิดแรงเหวี่ยงหนีศูนย์กลาง (Centrifugal Fire Pump)

- (ก) เครื่องสูบน้ำดับเพลิงและชุดขับเคลื่อนจะต้องติดตั้งบนแท่นเดียวกัน โดยต่อผ่านข้อต่อชนิดยืดหยุ่น (Flexible Coupling) เพื่อให้เพลลาของเครื่องสูบน้ำดับเพลิงได้ศูนย์
  - (ข) แท่นเครื่องสูบน้ำดับเพลิงและชุดขับเคลื่อน ต้องทำจากเหล็กรูปพรรณที่มีความมั่นคงแข็งแรง
  - (ค) แท่นเครื่องสูบน้ำดับเพลิงและชุดขับเคลื่อน จะต้องยึดติดอย่างมั่นคงแข็งแรงกับฐานคอนกรีต
- (2) ถ้าเป็นเครื่องสูบน้ำดับเพลิงแบบเทอร์ไบน์
- (ก) หัวเครื่องสูบน้ำด้านส่งจะต้องยึดติดอย่างถาวรกับฐานคอนกรีต
  - (ข) ฐานคอนกรีตที่รองรับหัวเครื่องสูบน้ำด้านส่งจะต้องได้รับการปรับระดับอย่างดี เพื่อให้เพลลาของเครื่องสูบน้ำได้ตั้งและได้ศูนย์
  - (ค) ในกรณีติดตั้งเครื่องสูบน้ำเหนือบ่อน้ำเปิด ให้ใช้เหล็กหรือคานรองรับ และถ้าเครื่องสูบน้ำต่อกับชุดขับผ่านเกียร์เปลี่ยนทิศ ชุดขับจะต้องติดตั้งขนานกับคานรองรับดังกล่าว

4.4 การทดสอบผลิตภัณฑ์

4.4.1 ข้อกำหนดทั่วไป

- 4.4.1.1** เครื่องยนต์ดีเซลขับเคลื่อนเครื่องสูบน้ำดับเพลิงต้องมีสมรรถนะคาดหวังที่เชื่อถือได้ในสภาพปกติ อย่างน้อย 2,000 ชั่วโมงการทำงานภายในระยะเวลา 5 ปี โดยไม่ต้องถูกยกเครื่องขึ้นกับกรณีใดมาถึงก่อน โดยเครื่องยนต์ต้องให้กำลังออกมาเต็มพิกัดตลอดอายุการใช้งาน
- 4.4.1.2** เชื้อเพลิงที่ใช้กับเครื่องยนต์ดีเซลที่ได้รับการรับรองต้องผ่านมาตรฐานที่เชื่อถือได้ และเครื่องยนต์ต้องเป็นชนิดการจุดระเบิดด้วยการอัดอากาศเท่านั้น
- 4.4.1.3** เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรฐานนี้ ต้นกำลังขับเคลื่อนเครื่องสูบน้ำดับเพลิงต้องได้รับการตรวจสอบบนพื้นฐานของ จำเพาะรุ่น จำเพาะชนิด จำเพาะผู้ผลิต และจำเพาะโรงงาน เท่านั้น โดยอนุมานบนพื้นฐานที่ว่า ผลิตภัณฑ์ได้รับการออกแบบเหมือนกัน ได้รับการสร้างขึ้นจากวัสดุเดียวกันที่มาจากแหล่งต่างกัน หรือแม้แต่จากผู้ผลิตเดียวกัน แต่ต่างโรงงานผลิตจะให้ผลการทดสอบต่างกัน ตัวอย่างเครื่องยนต์ดีเซลขับเคลื่อนเครื่องสูบน้ำดับเพลิงที่ได้รับการอนุมานว่าผ่านมาตรฐานนี้ต้องผ่านการทดสอบตามข้อกำหนดทุกอย่างในมาตรฐานนี้

4.4.2 ความต้องการทั่วไป

- 4.4.2.1** กำลังที่ได้จากการทดสอบในกรณีที่มีความกดอากาศและอุณหภูมิแตกต่างไปจากอุณหภูมิมาตรฐาน ให้ใช้สูตรคำนวณประสิทธิภาพดังนี้

$$P_{sc} = P_t \times \left(\frac{100.3}{\rho} \right) \times \sqrt{\frac{(T + 273.2)}{(25 + 273.2)}}$$

$$P_{sc} = 5.808 \times P_t \div \rho \times \sqrt{T + 273.2}$$

เมื่อ

P_{sc} = ค่ากำลังที่ได้ที่ความสูง 91 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลในบรรยากาศมาตรฐาน อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส และความกดอากาศ 100 กิโลปาสกาล

P_t = ค่ากำลังที่ได้ในบรรยากาศมาตรฐานที่ ความกดอากาศ ρ ใด ๆ และ อุณหภูมิ T ใด ๆ

ρ = ค่าความกดอากาศใด ๆ ในหน่วย กิโลปาสกาล

T = ค่าอุณหภูมิอากาศด้านขาเข้าเครื่องใด ๆ ในหน่วย เซลเซียส

4.4.2.2 ค่าพิกัดกำลังคาดหวังที่ได้ออกมาจากต้นกำลังเครื่องสูบน้ำแต่ละเครื่องต้องถูกเพิ่มค่าร้อยละ 10 เพื่อให้ได้ค่ากำลังที่ต้องการในการทดสอบหาค่าพิกัดกำลัง

$$P_{sc} = 1.1 \times \text{Rated Power}$$

ค่าร้อยละ 10 นี้เพิ่มเข้าไปเพื่อให้มีความเชื่อถือในสมรรถนะได้ เมื่อมีความเสื่อมลงของกำลังที่ได้ออกมาในสภาวะปกติตลอดอายุการใช้งานคาดหวัง

4.4.2.3 เครื่องยนต์เครื่องสูบน้ำดับเพลิงต้องได้รับการติดตั้งให้มีการส่งกำลังผ่านข้อต่อยึดหุ่่นได้โดยตรงจากเครื่องยนต์ ซึ่งข้อต่อยึดหุ่่นนี้อาจติดตั้งโดยดันทั่วเพลลา (Stub Shaft) หรือใช้การติดตั้งแบบหน้าแปลนก็ได้ ซึ่งข้อต่อยึดหุ่่นนี้ต้องได้รับการออกแบบให้มีพื้นที่เพียงพอในการบำรุงรักษาด้วย

4.4.3 ความต้องการด้านสมรรถนะ

4.4.3.1 การตรวจสอบ

เครื่องยนต์ดีเซลต้องปฏิบัติตามแบบ การระบุข้อมูลจำเพาะของผู้ผลิต และเพื่อเป็นไปตามความต้องการของผู้ออกไปรับรอง

4.4.3.2 การทดสอบและการรับรอง

ตัวอย่างทดสอบต้องได้รับการตรวจสอบและเปรียบเทียบกับแบบและข้อมูลจำเพาะของผู้ผลิต โดยมีข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้เพื่อออกไปรับรอง

- (1) แบบรุ่น และรอบความเร็ว
- (2) ข้อมูลการทดสอบกำลังที่ผลิตได้ในแต่ละรอบความเร็วของเครื่องยนต์เมื่อเครื่องยนต์ขับเครื่องสูบน้ำดับเพลิงได้รับการติดตั้งเต็มระบบ
- (3) แบบแสดงแผนอุปกรณ์ควบคุม
- (4) แผ่นป้ายชื่อ แผ่นป้ายแสดงข้อมูลน้ำมันเชื้อเพลิง และแผ่นแสดงวิธีการเริ่มเดินเครื่องยนต์
- (5) แบบแสดงขนาดท่อเข้า ท่อออก และขนาดของตัวจับยึด
- (6) ระบบระบายความร้อนที่สอง
- (7) ช่วงอุณหภูมิที่เครื่องยนต์ทำงานได้
- (8) แผนผังแสดงรูปแบบระบบการระบายความร้อนเครื่องยนต์
- (9) รายการอุปกรณ์ที่ใช้เพื่อบำรุงรักษาเครื่องยนต์ เช่น ไล้กรอง ปะเก็น และชิ้นส่วนต่าง ๆ โดยรายการที่ต้องมีได้แก่
  - (ก) ไล้กรองอากาศ น้ำมันเชื้อเพลิง และน้ำมันเครื่อง
  - (ข) ขนาดหม้อปั่นไฟ (Generator)
  - (ค) ชุดเริ่มเดินเครื่องแบบเดี่ยว หรือแบบคู่
  - (ง) ส่วนประกอบหลักของระบบหัวฉีดเชื้อเพลิง
  - (จ) ส่วนประกอบหลักที่เป็นเทอร์โมพลาสติก
  - (ฉ) สวิตช์วัดแรงดันน้ำมันเครื่อง
  - (ช) สวิตช์วัดอุณหภูมิ
  - (ซ) เครื่องมือ
  - (ฌ) แบตเตอรี่
  - (ญ) ข้อต่อพวงกับแบตเตอรี่หลัก
  - (ฎ) เทอร์โบ หรือซูเปอร์ชาร์จ
  - (ฏ) ตัวควบคุมความเร็วรอบเครื่อง
  - (ฐ) สวิตช์ตัดการทำงานที่รอบเครื่องยนต์เกินกำหนด
- (10) ข้อมูลด้านการติดตั้ง การใช้งาน และการซ่อมบำรุง โดยข้อมูลด้านการใช้งาน ต้องมีการเริ่มเดินเครื่อง และการหยุดเครื่อง ข้อมูล การบำรุงรักษา รวมไปถึงข้อกำหนดเรื่องน้ำมันเครื่อง น้ำยาหล่อเย็น

4.5 การรายงานผล

การรายงานผลต้องแสดงข้อมูลต่าง ๆ อย่างน้อยดังนี้

4.5.1 ระบุมาตรฐานที่ทดสอบ

4.5.2 ความคลาดเคลื่อนจากมาตรฐานการทดสอบ

4.5.3 ชื่อของห้องปฏิบัติการ

4.5.4 ผู้สนับสนุนการทดสอบ

4.5.5 วันที่ทดสอบ และรหัสรายงานผลการทดสอบ

4.5.6 ผลิตภัณฑ์หรือยี่ห้อ

4.5.7 วันที่ที่ผลิตภัณฑ์มาถึงห้องปฏิบัติการ

4.5.8 รายงานผลการตรวจสอบเอกสารและผลการทดสอบอุปกรณ์

4.5.9 ข้อมูลจากการสังเกตด้านพฤติกรรมของตัวอย่างทดสอบ ระหว่างและหลังการทดสอบ โดยรายละเอียดในส่วนนี้รวมถึง รอยร้าว การเสียรูป

4.5.10 ระบุว่าผลการทดสอบนี้ให้รายละเอียดพฤติกรรมของตัวอย่างทดสอบ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่กำหนด

ตัวอย่างการรายงานผลการทดสอบ

(ข้อ 4.5)

ชื่อห้องปฏิบัติการ		เลขที่เอกสาร
ที่ตั้ง:		
มยพ.	มาตรฐาน	
ข้อมูลตัวอย่างทดสอบ		เจ้าหน้าที่
ผลิตภัณฑ์หรือยี่ห้อ :		ผู้บันทึกข้อมูลตัวอย่างทดสอบ
ลักษณะของวัสดุที่ใช้ในการทดสอบ :		
วันที่ที่ผลิตภัณฑ์มาถึงห้องปฏิบัติการ :		ผู้ปฏิบัติการทดสอบ
ผู้สนับสนุนการทดสอบ :		
การทดสอบ		
ความคลาดเคลื่อนจากมาตรฐานการทดสอบ :		
วันที่ทดสอบ :		
ผลการทดสอบ		
หมายเหตุ : แสดงรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลการทดสอบ		

ลงนาม.....

(.....)

ตัวอย่างการรายงานผลการทดสอบ (ต่อ)

(ข้อ 4.5)

ที่ตั้ง:	ชื่อห้องปฏิบัติการ	เลขที่เอกสาร
มยพ.	มาตรฐาน	
เอกสารประกอบการรายงานผลการทดสอบ		
หมายเหตุ อาจใช้เป็นเอกสารแนบ		

ลงนาม .....

(.....)

5. ภาคผนวก

5.1 เครื่องหมายและฉลาก

5.1.1 การระบุ

แผ่นป้ายที่ระบุข้อมูลต่าง ๆ ต้องระบุอย่างถาวร อ่านได้ง่าย และต้านทานการกัดกร่อน ต้องได้รับการยึดติดอย่างแน่นหนาบนเครื่องยนต์ ในตำแหน่งที่มองเห็นได้ง่าย โดยแผ่นป้ายต้องมีข้อมูลอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อผู้ผลิตหรือเครื่องหมายการค้า
- (2) พิกัดกำลังม้าที่ผลิตได้ และรอบความเร็วเครื่องยนต์
- (3) ชื่อรุ่นและเลขประจำตัวเครื่อง
- (4) ปีที่ผลิต
- (5) รหัสของผู้ผลิตหากจำเป็น

5.1.2 แผ่นข้อมูลบนเครื่องต้องแสดงชนิดและคุณภาพของน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้เพื่อให้ได้สมรรถนะที่ต้องการตามที่ผู้ผลิตกำหนด

5.1.3 เครื่องยนต์ต้องมีแผ่นป้ายแสดงวิธีการเริ่มเดินเครื่องในกรณีฉุกเฉินด้วยมือติดตั้งบนเครื่องยนต์ โดยวิธีทำต้องสามารถเข้าใจได้ง่าย และสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้ที่ไม่เคยมีความรู้เรื่องเครื่องยนต์มาก่อนสามารถเริ่มทำงานด้วยมือได้

5.1.4 แผ่นป้ายทั้งหมดต้องอ่านได้ง่าย และมีความทนทาน

5.1.5 คู่มือการติดตั้งและการใช้งานจากผู้ผลิต

คู่มือการติดตั้ง ใช้งาน และบำรุงรักษาและข้อมูลจำเพาะอื่น ๆ ต้องทำการติดมาโดยผู้ผลิตและต้องมีแยกประจำเครื่องยนต์แต่ละเครื่อง

5.2 เอกสารอ้างอิง

5.2.1 มาตรฐานการป้องกันอัคคีภัย ของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย

5.2.2 FM Class Number 1333, December 2004 Edition; Approval Standard for Diesel Engine Fire Pump Drivers, by FM Approvals LLC., U.S.A.

5.2.3 NFPA 20, 2007 Edition; Standard for the Installation of Stationary Pumps for Fire Protection, by National Fire Protection Association, U.S.A.